

Opinió

Les primeres vegades

LETICIA
ASENJO

Viure Sant Jordi com una Rolling Stone

Els divendres acostumo a quedar amb els amics per dinar. Són dinars xiclet, perquè sovint s'allargassen fins a la matinada. L'any passat Sant Jordi va caure en dissabte i, com que era el meu primer Sant Jordi com a autora publicada, aquell divendres tenia la ferma intenció de: a) retirar-me a una hora prudent per poder dormir set hores, i b) no barrejar (és a dir, fer vermut amb els aperitius, vi amb el dinar i *limoncellos* i/o gintònics amb les postres), per poder encarar el dia estrella dels escriptors en condicions òptimes.

El següent fotograma de la pel·lícula, no s'ha de ser Sherlock Holmes per imaginar-s'ho, és servidora de vostès arribant a casa a les tantes, després d'haver barrejat força. Quan va sonar el despertador, em volia morir. Me'n vaig anar a la dutxa fent-me una promesa més falsa que els "T'estimo" de Gerard Piqué: "No penso barrejar mai més".

Em vaig mirar al mirall abans de sortir: gavadina, cabells despentinats, ulleres de sol i resacat de ca l'ample. Iniciava la meua carrera literària com una estrella del rock. Però quan baixava les escales, van assaltar-me uns pensaments. Cinc, tens quaranta-tres anys, ja no tens edat. Clanc, mare de dos adolescents, quin model. Clonc, se suposa que ets una psicòloga respectable, ja em diràs. Al carrer, em vaig preguntar si el Mick Jagger ha degut pensar coses semblants algun cop; o és que, com que jo soc

una dona de mitjana edat, se suposa que el temps lliure l'hauria de dedicar a l'AFA de l'escola, i el patriarcat s'alça des del racó més profund del meu inconscient per posar-me al lloc que em pertoca.

Una "divorciada promíscua"

Durant tot aquest any he fet entrevistes de promoció. Recordo una en què l'entrevistador (home) em va preguntar si em feia enfadar que algunes entrevistes s'haguessin focalitzat més en el fet de ser una "divorciada promíscua" que no en altres aspectes del meu llibre. Vaig haver d'explicar-li que definir una dona pel seu estat civil i, sobretot, confondre sexualitat i promiscuïtat, pel fet de ser una dona, és (molt) masculista. Vaig pensar que d'homes cromanyons n'hi ha a cabassos, però les primeres que ens hem de desconstruir som les dones i deixar de sentir culpa per tenir vida sexual, ressaca o existència (al'entrevistador no se'l veia gens amoïnats pel fet de ser un estúpid home de les cavernes, per exemple).

En el meu cas, el procés de reconfiguració del cervell passa pel que escric, així que penso aplicar-me les meves pròpies paraules, i el Sant Jordi d'enguany (cau en diumenge i presento llibre amb les meves amigues, l'Elisenda Solsona, la Gemma Sardà, la Laura Tejada i la Roser Cabré-Verdiell) silenciaré la veu del patriarcat i el viuré com una autèntica Rolling Stone. ✍️

Cagada l'hemus

MARIA
RODRÍGUEZ
MARINÉ

¿Dies de manteta i plantofes?

Va, que aixequi la mà qui aquestes festes no ha estrenat plantofes noves. O potser *pantofles*? O *pantufles*? O fins i tot *plantofes*? No dubtem ni un segon a l'hora d'engegar una bona plantofada (no diríem mai una *pantoflada* o cap altra variant) i, en canvi, no tenim clara la mare dels ous.

Perquè sí, amics, una plantofada és originàriament un cop de plantofa, un mot que fem anar com a mínim des del segle XV, malgrat que encara ens faci ballar el cap. Sembla que ve del francès *pantoufle* o de l'italià *pantofola*. Sigui com vulgui, en el pas al català es va canviar de lloc la *l* sembla que per influència de *planta* (del peu). És el que tècnicament es coneix com a metàtesi, un fenomen prou freqüent que fa moure de lloc els sons dins les paraules per diverses causes, com l'influx d'una altra paraula de significat semblant o emparentat (com és aquest cas) o senzillament per fer la paraula més fàcil de pronunciar. De vegades totes les variants s'accepten, com passa amb *àguila* i *àliga* o amb *vidu* i *viudo*. Potser us sona molt més català *vidu*, però tan sols és un miratge. Ens agrada perquè és diferent del castellà, però en els derivats no hi ha color: a l'hora d'*enviduar* o d'*enviduar* tenim claríssima la tria. De fet, sembla que com que el femení *vídua* costava més de pronunciar que *vidu*, es va passar a *viuda* i després es va reformar el masculí: *viudo*. Ara bé, de vegades aquests reajustaments no triomfen o no s'expandeixen: per exemple, al diccionari normatiu només hi trobem *ganivet*, malgrat la popularitat de *gavinet* (i que en alguns llocs també es digui *guinavet* i *guivanet*).

Tornant a les plantofes, no podem perdre de vista que en castellà en diuen *pantufles*, i això ens deu estar ajudant a desfer la metàtesi i tornar als orígens. Ja sé que potser penseu que res de *pantofles* ni de *plantofes*, que *sabatilles* i avall. Així doncs, tot i tenir un sentit més específic (només són plantofes algunes sabatilles), no han triomfat gaire. Fins i tot a l'hora de donar plantofades els han passat la mà per la cara! ✍️

En breu

Quins han sigut els llibres més prestats a les biblioteques?

La xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona ha fet públic els llibres més prestats el 2022. En ficció per a adults encapçalen el rànquing Julia Navarro, Sílvia Soler i Carmen Mola. En literatura per a joves, *Wonder*, de R.J. Palacio, i en llibre infantil, *El fil invisible*, de Míriam Tirado, *Arriba el Sr. Flat*, de Jaume Copons, i *Un príngat total*, de Jeff Kinney.

PERE TORDERA

**Nou Curs
de l'Ateneu
Barcelonès
2023**

Mística i Místiques:
**Idees sobre
la pau i la
guerra**

Un recorregut per conèixer millor els posicionaments de diverses tradicions místiques i religioses entorn dels ideals de pau i la realitat de la violència, sense prejudicis i des d'una perspectiva crítica.

Professors:

Pablo Acosta, Muhammad-Ali Amir Moezzi, Raquel Bouso, Victoria Cirlot, Sergi Grau, Víctor Pallejà, Francisco Sion.

Doble modalitat
virtual o presencial

**Matrícula oberta
fins al 31 de gener**

Per a més informació:

Apunta-t'hi!